

Olga N. PLE CO
coala Doctoral de Economie
Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Ia i

LIMITELE INFORMAȚIONALE ALE SITUAȚIILOR FINANCIARE ÎN ROMÂNIA

Keywords

Situa ii financiare
Calitate
Management
Decizii
Prognoze financiare

JEL classification

C49, M19, M41

Abstract

Raportarea financiar are un rol semnificativ pentru mediul de afaceri, oferind informații relevante despre activitatea desfășurată într-o anumită perioadă de timp de către entitățile economice care constituie un punct de plecare în stabilirea strategiilor. Analiza detaliată a conținutului acestora permite desprinderea detaliilor ce pot favoriza corectă direcționare a activității spre creștere și dezvoltare, iar prognozele realizate având la bază un istoric economico-financiar reduc gradul de incertitudine în realizarea activității economice și scot în evidență elementele de impact atât la nivel micro, cât și la nivel macroeconomic.

Din cauza scandalurilor profesionale din domeniu, dar și a condițiilor economice dificile, precum și a implicațiilor directe ale persoanelor interesate în manipularea informațiilor economico-financiare, limitele informaționale ale situațiilor financiare în cadrul societăților din România defavorizează utilitatea acestora în procesul de conducere și luare a deciziilor. Efectele negative sunt semnificative, dezavantajând atât dezvoltarea internă a întreprinderilor, cât și dezvoltarea economică la nivel național.

INTRODUCERE

Raportarea financiară a întreprinderii cuprinde numeroase informații pe care mulți utilizatori le consideră prețioase pentru a evalua performanța financiară a acesteia. Avantajul vine, totuși, din interiorul organizației, de la managementul acesteia pentru care datele financiare sunt indispensabile atât pentru a construi și susține strategia firmei, dar în cazul acesta informațiile sunt colectate nu din situațiile financiare publicate, ci din rapoartele interne, mult mai detaliate și întocmite uneori zilnic, și pot fi mânal, lunar etc. Managementul comunică prin intermediul raportării financiare cu partenerii din afara lanțului managerial – *outsiders* - și în funcție de așteptările pe care le are de la acestea, pune amprenta strategiei în conținutul situațiilor financiare publicate și pune la dispoziția mediului exterior.

La rândul lor, investitorii sunt interesați de investițiile pe care le-au făcut în societatea respectivă sau care este capacitatea acesteia de a proteja și dezvolta investițiile pe care doresc să le facă. Nevoia de a ști mereu cum au fost cheltuiți banii puși la dispoziția întreprinderii și care este traseul valorificării în urma activităților realizate determină întocmirea unor rapoarte detaliate, conforme cu realitatea și foarte explicite, astfel încât să nu trezească suspiciuni din partea niciunei părți implicate în afacere.

Implicațiile demarării și dezvoltării unui business sunt enorme, iar raportarea financiară, ca imagine fidelă a activităților economice realizate, are rolul și de cele mai multe ori reușește să confere un bun mers al relațiilor parteneriale, indiferent de performanțele obținute. Transparența este o calitate superioară a unei afaceri, iar raportarea financiară o susține. Oamenii iau decizii mari, decizii capabile să dezvolte sau să distrugă, iar această metodă de divulgare a celor mai semnificative informații este cea mai completă și ușor de înțeles.

Comaniile care înțeleg în totalitate importanța unei raportări financiare de calitate, inclusiv transparente, reușesc să înțeleagă și nevoile investitorilor și psihologia lor în afaceri. De aici se nasc și strategiile atunci când se pune problema cuceririi unor resurse pentru noi investiții: știind de ce au nevoie potențialii investitori, le oferă exact paleta de informații, fapt ce conduce în final la realizarea obiectivelor și strategiei întreprinderii. Dacă potențialii investitori nu ar dispune de toate datele și rapoartele ar fi opace, riscul investițiilor ar crește, finalul fiind nerealizarea tranzacției.

În literatura de specialitate raportarea financiară este subiectul pentru multe cărți și articole. Modul de prezentare, dar și conținutul necesită îmbunătățiri permanente, fapt realizabil prin contribuția specialiștilor și marilor economiști. Limitele situațiilor financiare periclitează bunul mers al afacerii, dar și al economiei, cauzele fiind de multe ori subiective.

CARACTERISTICILE CALITATIVE ȘI OBIECTIVELE SITUAȚIILOR FINANCIARE

Caracteristicile calitative ale situațiilor financiare determină utilitatea informațiilor prezentate prin intermediul acestora. Ordinul nr.3055/2009, modificat și actualizat, reglementează la nivel național caracteristicile calitative principale ale situațiilor financiare, armonizându-le cu prevederile Cadrului general al IASB pentru elaborarea și prezentarea situațiilor financiare. Acestea sunt:

- *Inteligibilitatea*, ce vizează o ușoară înțelegere a informațiilor de către utilizatorii care dispun de cunoștințe suficiente privind desfășurarea afacerilor și activităților economice;
- *Relevanța*, care asigură utilitatea informațiilor necesare procesului decizional și ajută utilizatorii să evalueze evenimente trecute, prezente și viitoare;
- *Credibilitatea*, calitate ce solicită informațiilor să nu conțină erori semnificative, iar utilizatorii să poată avea încredere în ceea ce acestea prezintă;
- *Comparabilitatea*, ce asigură compararea informațiilor prezentate în timp și spațiu.

De asemenea, normalizatorul susține că pentru prezentarea informațiilor relevante și credibile, sunt necesare următoarele:

- informația să fie oportună pentru luarea deciziilor de către utilizatori;
- beneficiile de pe urma informației să depășească costul acesteia;
- să se stabilească un echilibru între caracteristicile calitative ale informației financiare.

Cadrul conceptual al IASB actualizat specifică faptul că pentru a fi utile situațiile financiare, informațiile trebuie să fie relevante și prezentate fidel. Utilitatea raportării este îmbunătățită de calități precum comparabilitatea, verificabilitatea, prezentarea la momentul potrivit și inteligibilitatea a informațiilor.

Obiectivul situațiilor financiare este de a pune la dispoziția utilizatorilor informații despre

poziția și performanța financiară, precum și fluxurile de trezorerie ale societății, imagini create prin intermediul prezentațiilor activelor, datoriilor, capitalurilor proprii și a modificărilor acestora, a veniturilor și cheltuielilor, precum și a fluxurilor de trezorerie.

Conform (Hampton, 1977) scopul situațiilor financiare este de a transmite informații inteligibile despre anumite aspecte financiare ale activității desfășurate de întreprindere. Acestea pot arăta poziția financiară a societății la un moment dat, așa cum se prezintă în bilanț, sau pot prezenta o serie de activități dintr-o perioadă de timp, rol îndeplinit de Contul de profit și pierdere. Aceste obiective sunt valabile pentru societățile din România, care respectă normele organismului de reglementare intern reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice, dar și normele internaționale în funcție de încadrarea ca mărime sau domeniu de activitate.

IMPACTUL RAPORTĂRII FINANCIARE ASUPRA MEDIULUI DE AFACERI

Deciziile la nivelul managementului pot privi anumite segmente, în funcție de perspectiva de analiză. Din punctul de vedere al resurselor care trebuie angajate pentru a obține profit, deciziile managerilor privesc investiția resurselor și operațiunile de exploatare a afacerii cu ajutorul resurselor investite, precum și un mix potrivit al finanțării (Rao, 2011). Acestea reprezintă și motivele pentru care acuratețea și gradul de detaliere a informațiilor trebuie să fie la nivelul superior, atât pentru a susține afacerea, dar și pentru a-i crește valoarea.

Prioritatea informației contabile în sistemul decizional este implicat în sistemul informațional economic, derivă din următoarele particularități (Horomnea, 2012):

- dispune de un grad de certitudine și relevanță superior celorlalte sisteme de informare;
- prin "dubla reprezentare", ea pune în evidență relații de interdependență între substanța materială a averii și abstractizarea lor juridică, proveniența acestora;
- asigură prin mijloace și procedee specifice atât o cunoaștere globală, cât și analitică a perimetrelor studiate;
- fundamentează strategiile economice viitoare ale firmei, funcție de rezultatele obținute în perioada raportată;
- permite efectuarea analizelor comparative în timp și spațiu.

Astfel, la nivelul întreprinderii există un sistem de informare organizat, care permite monitorizarea strategică a activității.

Atunci când managerii dispun de informații relevante și la momentul oportun, ei își pot extinde viziunea și perspectivele asupra afacerii respective, prin utilizarea informațiilor financiare în actul managerial, după cum spunea Drago Popescu când vorbea despre conceptul de businessdrive. Zonele critice ale afacerii (marketing, vânzări, producție, logistică, resurse umane etc.) trebuie cunoscute și tratate cu adânc interes pentru ca acestea să nu pericliteze bunul mers al afacerii, ci să conducă la dezvoltarea ei. Cele mai importante nevoi ale antreprenorilor și managerilor sunt nevoia de a lua decizii rapide și corecte, nevoia de a-și dezvolta competențele de management, nevoia de a înțelege și de a utiliza eficient informațiile financiare și alte informații de business în proiectarea și dezvoltarea afacerii (Ghenea, 2012). Cercetările în domeniu au evidențiat faptul că în rândul acționarilor al căror management este bazat pe valoare, rolul informațiilor contabile pentru luarea deciziilor este evident. Furnizarea acestora prin tehnici adecvate, de exemplu situații financiare corecte și complete, direcționează managerii spre decizii care au ca obiectiv maximizarea valorii firmei.

Analizând mediul de afaceri, am constatat o similitudine între practica negocierilor și domeniul contabil referitor la modalitatea de a câștiga încrederea utilizatorilor informațiilor cuprinse în situațiile financiare, mizând destul de mare pe furnizorii de informații financiar-contabile. Astfel, în negociere un pas important este „Concentrează-te asupra primelor cinci minute” (Bnil, 2012). Raportarea financiară pune accent pe primele pagini: un design plăcut și atrăgător al raportului, o prezentare excepțională a companiei atât prin intermediul cuvintelor, cât și utilizând grafice frumos reliefate. Impactul este semnificativ și ajungând să constă în cifrele, rezultatele nu sunt cele care contează cel mai mult atunci când ne referim la prima impresie despre întreprinderea respectivă, ci modul în care își face introducerea.

Un alt pas în procesul de negociere este „Arată-i celuilalt că ești pasionat de ceea ce spui, ceea ce faci” (Bnil, 2012). Departamentul financiar-contabil este suficient de pasionat de activitățile pe care trebuie să le realizeze și depune eforturi colosale în realizarea acestora. Într-un raport financiar-contabil al unei companii serioase se simte munca depusă de cei care l-au realizat. Oricât de supraîncălzit ar fi unii

dintre cei care au contribuit la realizarea și finalizarea lui, ideile și capacitatea de diseminare a informațiilor prin intermediul raportului presupune talent și creație. Nu ne referim aici la o simplă raportare semestrial /anuală depusă la instituțiile statului, caz în care totul se rezumă la completarea documentelor solicitate de normativele legale și depunerea acestora într-un termen prestabilit la organisme abilitate. Un alt pas din practica negocierii este „Folosește cât mai multe informații în timpul negocierii” (Bnil, 2012). O raportare financiar-contabilă completă conține multe informații, mai multe decât un negociator poate expune în cadrul unui eveniment la care participă. Cele mai mari companii au rapoarte cu un număr de pagini substanțial. Intenția lor nu este neapărat de a plictisi, ci posibil de a asigura utilizatorul informațiilor conținute în acele rapoarte de faptul că sunt multe lucruri de spus în ceea ce privește companiile lor.

În cazul negocierii „cantitatea este mai importantă decât calitatea” (Bnil, 2012), deoarece atunci când furnizezi multe informații, interlocutorul poate fi manipulat în voie (Johar). În cazul raportării financiare-contabile nu doar cantitatea este importantă, ci și calitatea. Dar volumul mare de informații de obicei copleșește și conduce la convingerea celui care le studiază. Influența unui utilizator de informații financiar-contabile prin volumul informațiilor, prin acuratețea expunerii lor și prin calitatea lor, permite atingerea obiectivelor raportării financiare, pe lângă cele de a furniza informații despre poziția și performanțele financiare ale întreprinderii, cât și a celor privind impactul asupra deciziilor economice și optimizarea lor în mediul de afaceri existent.

LIMITELE SITUAȚIILOR FINANCIARE ÎN MEDIUL ECONOMIC ROMÂNESC

Fundamentul situațiilor financiare îl reprezintă contabilitatea financiară, care presupune înregistrarea, clasificarea și centralizarea informațiilor referitoare la evenimentele și tranzacțiile de natură economică, exprimate într-o unitate monetară. Situațiile financiare sunt produsul final al contabilității, calitatea acestora depinzând într-o proporție considerabilă de calitatea prelucrărilor contabile.

Situațiile financiare sunt rezultatul interacțiunii a trei părți: firmele, ca subiecți ale circuitului activității și fac obiectul informării financiare,

utilizatorii de informații contabile și profesioniștii contabili sau profesia contabilă, în general. Dintre toate acestea părțile, rolul de îmbunătățire a conținutului situațiilor financiare și de ameliorare a credibilității informațiilor contabile este atribuit profesiei contabile (Berheci, 2005/2006).

Hampton (1977) preciza în studiile sale că situațiile financiare reprezintă o colecție organizată de date conform procedurilor logice și consistente ale contabilității. În mod implicit, situațiile financiare prezintă rezultatele obținute în gestionarea resurselor de către conducerea întreprinderii, ceea ce semnifică, de fapt, competența și legitimitatea acestei structuri (Horomnea, 2012).

În urma cercetărilor realizate, am identificat următoarele limite ale situațiilor financiare în cazul societăților românești:

- informațiile cuprinse în situațiile financiare sunt prezentate la costul istoric, astfel încât nu este prezentată situația financiară actuală a întreprinderii, neavând informații despre valoarea reală actualizată a activelor, creanțelor și datoriilor;
- în elaborarea situațiilor financiare nu se ține cont de rata de inflație, informațiile prezentate nu reflectă imaginea actuală a societății;
- situațiile financiare sunt influențate atât de raționamentul profesional al experților care le întocmesc, cât și de raționamentul managementului;
- aspectele calitative ale afacerii sunt ignorate în raportarea financiară (Bhattacharyya, 2011);
- valoarea resurselor umane din cadrul întreprinderii nu este evidențiată în situațiile financiare în cazul multor entități, ignorând factorii nonfinanciari care influențează afacerea;
- comparațiile dintre rezultatele financiare a diferitor întreprinderi sunt de multe ori îngreunate din cauza utilizării diferitor principii și metode contabile, atât în cadrul întreprinderii de-a lungul timpului, cât și între societăți din același sector;
- situațiile financiare prezintă o stare intermediară a afacerii și nu informațiile concludente despre starea acesteia.

Despre prezentarea informațiilor la cost istoric ca limită a situațiilor financiare scrie și Sihna (2009), care pleacă de la premisa că acestea sunt analizate pentru a lua decizii despre afacerea prezentă și viitoare și chiar dacă dependența de costul istoric este justificată în

unele circumstanțe, pentru realizarea previziunilor trebuie luat în considerare impactul acestor limite. Astfel, chiar dac prezentarea activelor și pasivelor la cost istoric oferă surse obiective, deciziile trebuie orientate spre viitor. Ținând cont de această limită, utilizatorii trebuie să caute informațiile necesare în alte surse, pentru a lua decizii potrivite plecând de la baze reale.

Dar, chiar dac diferitele elemente ale bilanțului ar fi corect evaluate, de exemplu, la valoarea lor justă, suma totală a capitalurilor proprii nu ar indica valoarea globală a întreprinderii, bilanțul fragmentând în același timp patrimoniul care există în teren la interacționarea diverselor elemente ale acestuia (Colasse, 2011).

Feleag (1996) enunță următoarele neajunsuri la care sunt expuși utilizatorii informațiilor din situațiile financiare:

- documentele de sinteză conțin informații care vizează trecutul, iar deciziile pe care le vor lua utilizatorii de informații au în vedere viitorul;
- baza de evaluare a activelor din situațiile financiare este de cele mai multe ori costul istoric;
- unele informații cuprinse în situațiile financiare au la bază estimări ale diferitelor activități, ceea ce determină ca acestea să aibă un caracter subiectiv;
- informații importante pentru utilizatori nu sunt cuprinse în situațiile financiare, deoarece acestea nu pot fi exprimate în bani (cum sunt, de exemplu, informațiile care se referă la capitalul uman și valoarea acestuia);
- chiar dac trăsătura definitorie pentru atragerea fondurilor ar trebui să fie transparența, unele informații nu pot fi publicate de către firme în situațiile lor financiare, pentru că acestea ar genera dezavantaje competitive;
- interacțiunea dintre fiscalitate și contabilitate generează deformări ale informațiilor din situațiile financiare;
- libertatea în aplicarea principiilor și regulilor contabile poate genera rezultate voite de profesioniștii contabili și nu informații reale.

Astfel, chiar dac obiectivul major al situațiilor financiare de a furniza informații despre poziția financiară, performanțele și modificările poziției financiare a entității economice este îndeplinit, gradul de satisfacere a nevoilor informaționale ale utilizatorilor de informații economico-financiare nu este de

100%, iar reducerea lacunelor informaționale datorate circumstanțelor și limitelor generale poate fi realizat prin identificarea și aplicarea unor metode de diminuare a limitelor informaționale ale situațiilor financiare.

STUDIU DE CAZ PENTRU PREZENTAREA UNOR EFECTE ALE LIMITELOR INFORMAȚIILOR CUPRINSE ÎN SITUAȚIILE FINANCIARE ALE SOCIETĂȚILOR ROMÂNEȘTI

Pentru a prezenta practic ce impact au limitele informaționale asupra procesului decizional, am considerat oportun realizarea unui test referitor la previziunile care se pot face pe baza unor informații financiare istorice prin intermediul aplicației SPSS versiunea 17.0. Eșantionul analizat este format din 10 societăți de turism care au obținut cele mai bune performanțe financiare în anul 2010. Perioada de colectare a datelor este 2004-2010, iar previziunea s-a făcut pentru perioada 2011-2020, prin metoda ARIMA.

Variabilele analizate sunt cifra de afaceri, care este un indicator de performanță relevant pentru mediul de afaceri românesc, regăsit în Contul de profit și pierdere, și capitalurile proprii, preluate din Bilanț. Acești indicatori sunt independenți, fiind limitat riscul de autocorelare în timpul analizei, iar tratarea lor separat poate permite identificarea unor particularități.

Din analiza realizată se poate observa că modelul de analiză ARIMA se potrivește bine pentru previziunea variabilelor, înregistrându-se valori de 0,708 pentru cifra de afaceri (Tabelul nr.2) și de 0,852 în cazul capitalurilor proprii (Tabelul nr.3), confirmând concluziile rezultatelor și posibilitatea utilizării rezultatelor în realizarea de judecări. Particularitățile posibile menționate mai sus privesc, în cazul de față, gradul de potrivire diferit al modelului de previzionare pentru cele două variabile.

Ideea de bază a acestui demers este de a prezenta limitele informațiilor prezentate de situațiilor financiare. Analiza previzională prezintă faptul că cifra de afaceri medie a societăților de turism din România va înregistra o creștere până la 83.239.942 lei în primul an de previziune, de la 61.798.199 lei cât s-a înregistrat în 2010, ultimul an de analiză. Astfel tendința de creștere de circa 35% în 2011 față de 2010 este spectaculoasă, mai ales datorită

faptului că în realitate această valoare nu s-a înregistrat decât treptat din cauza anilor. În ceilalți ani de comparație, observăm un ritm de creștere de trei ori mai redus, circa 10% în 2010 față de 2011, 9% în 2013 față de 2012 și în scădere în perioadele viitoare până la 6%. Motivul pentru care s-a înregistrat o evoluție previzională incorectă este lipsa altor factori de influență în analiză, factori care nu sunt enunțați sau amintiți nici în situațiile financiare. Prezentarea simplă a rezultatelor financiare fără a le corela cu alte variabile semnificative pentru evoluția lor duce în eroare și determină ajustarea subiectivă a rezultatelor analizelor decât utilizatorii informațiilor financiare.

Capitalurile proprii se previzionează cu creșteri cu aproximativ 33% în 2011 comparativ cu anul 2010, dar nici în acest caz nu a fost realizat rezultatul. În următorii ani din perioada previzionată gradul de majorare a capitalurilor proprii este diminuat de la 11% la 6%, valoarea din ultimul an de previziune fiind dublă față de valoarea din primul an previzionat.

În acest caz ne lipsește încadrarea informației într-un set de factori de influență în situațiile financiare, văzând efectul acestor lacune pentru analiza previzională efectuată.

Utilizând informații reale și aplicând metode de previziune potrivite, observăm cât de mult pot fi denaturate informațiile brute preluate din situațiile financiare. Chiar dacă în acestea ar trebui să se regăsească toate informațiile necesare înțelegerii rezultatelor economico-financiare obținute de întreprinderi, utilizatorul trebuie să colecteze informații din alte surse de informare pentru a cunoaște potențialele variabile care influențează evoluția indicatorilor financiari, fără a putea constata gradul în care aceasta se manifestă pentru societatea respectivă sau pentru eșantionul de societăți analizate.

MODALITĂȚILE DE DIMINUARE A LIMITELOR INFORMAȚIONALE ALE SITUAȚIILOR FINANCIARE

Cu scopul de a îndeplini obiectivul fundamental al contabilității, sunt necesare mijloace diverse, atât reglementate, cât și inspirate din contextul economic, pentru a obține o imagine fidelă asupra poziției financiare, a performanței și a modificărilor poziției financiare a întreprinderii.

Pentru a crește calitatea și credibilitatea situațiilor financiare au existat numeroase acțiuni ale organismelor normalizatoare, atât la

nivel național, dar mai ales la nivel internațional. Efectele acțiunilor acestora au ameliorat înțelegerea situațiilor financiare, însă utilizatorii au nevoie de informații relevante, credibile și reale de natură financiar-contabilă pe care să le regăsească în rapoartele dedicate.

Managementul adesea solicită informații prin situații interimare al căror grad de datiere este extraordinar, situațiile financiare necuprinzând o mare parte a acestora, situație ce prejudiciază interesul investitorilor care ar avea nevoie de aceste informații pentru a ști dacă să continue investițiile în afacerea respectivă sau să se retragă din cauza unei situații economico-financiare nerentabile.

Auditorii sunt alți utilizatori care obțin toate informațiile de care au nevoie pentru a-și îndeplini misiunea prin solicitările directe către departamentul de contabilitate, fiind inexistente căile de sustragere a multor informații din cuprinsul situațiilor financiare. Plecând de la această idee, susținută și de (Sihna, 2009), putem afirma că sistemul financiar-contabil contribuie la limitele raportării financiare clasice.

Printre metodele de diminuare a limitelor informaționale ale situațiilor financiare poate fi publicarea situațiilor financiare previzionale, cel puțin de către companiile cotate de bursă. Pentru societățile mici nu este rentabil efortul din cauza dimensiunilor, în special dacă nu se dorește atragerea investițiilor. Prin această modalitate s-ar pune la dispoziție o bază de comparație, dar și o viziune a managementului companiei pe termen scurt ce poate fi realizată, depășit sau evitat.

Unii dintre utilizatorii informațiilor enunțate în situațiile financiare sunt salariații, dar pentru ei nu se regăsește informații în rapoartele periodice. Completarea setului de situații financiare cu un bilanț social ar oferi mai multă siguranță angajaților, în special pentru că există nevoi în acest sens care, din păcate, nu au fost acoperite.

Chiar dacă are o tentă mai mult managerială, o analiză SWOT anuală ar permite utilizatorilor informațiilor cuprinse în situațiile financiare să ofere mai multă credibilitate calității rapoartelor și să considere angajamentul luat de persoanele care le-au elaborat mai responsabil. Acest tip de analiză ar putea fi completat de un tablou de bord compus dintr-un ansamblu de indicatori financiari și nonfinanciari, ce ar completa lacunele informaționale ale raportării financiare ce au

impact asupra deciziilor luate de manageri, în special.

Din altă perspectivă, limitele situațiilor financiare pot fi depășite astfel (Bhattacharyya, 2011):

- utilizarea în mod consecvent a politicilor contabile de-a lungul timpului, iar modificarea acestora datorită unor circumstanțe inevitabile trebuie menționată și explicată în situațiile financiare;
- eliminarea alternativelor în tratamentul contabil asupra unor operațiuni;
- încorporarea efectelor modificării nivelului prețurilor pentru a prezenta informații mai realiste;
- evitarea utilizării raționamentelor personale și axarea pe principiile contabile atunci când se prezintă aspectele economice ale evenimentelor;
- recunoașterea activelor intangibile în situațiile financiare;
- publicarea online a situațiilor financiare pentru a permite accesul ușor a tuturor utilizatorilor existenți și potențiali la informații;
- dezvoltarea integrală a informațiilor economico-financiare în situațiile financiare, prin intermediul enunțurilor, tabelelor și figurilor;
- evaluarea periodică a activelor și datoriilor societății pentru a fi prezentate în situațiile financiare la valoarea lor de piață;
- adoptarea unei viziuni noi, moderne, astfel încât atunci când sunt prezente situațiile financiare să se țină cont de efectul futuristic asupra utilizatorilor informațiilor, precum și de faptul că informațiile prezentate constituie baza procesului decizional.

În cazul societăților obligate să întocmească situații financiare conform IAS/IFRS, consecințele aplicării standardelor internaționale asupra sistemelor de informare prezintă câteva aspecte importante (Tablă 1, 2006):

- situațiile financiare întocmite în spiritul IAS/IFRS sunt mai detaliate și necesită o structurare mai sistematică a informațiilor operaționale;
- informația contabilă va fi calculată, agregată sau ventilată respectând noile standarde;
- IAS/IFRS impun o viziune economică, solicitând fiecarei întreprinderi compatibilitatea, coerența și convergența între raportarea internă și cea externă;
- IFRS solicită mai multe tratamente la nivelul operațiunilor elementare și un plus de detalii

informaționale. Acest lucru înseamnă că sistemele informaționale vor vehicula un volum mai mare de informații, ceea ce garantează fiabilitatea acestora, asigură securitatea închiderii exercițiilor și calitatea informației contabile.

În activitatea de analiză a situațiilor financiare, utilizatorul trebuie să fie atent și să țină cont de aspecte precum (Rao, 2011) rata inflației, interfața situațiilor financiare, modificările în politicile contabile, raționamentul profesional, regulile contabile, standardele de contabilitate (dacă este cazul) etc. Oricât de dificil ar fi permanenta informare în domeniu, pentru a decide corect și a stabili strategii eficiente și realiste este necesară verificarea periodică a informațiilor trecute și prezente de natură economico-financiară din cadrul întreprinderii, dar și a segmentului de activitate, pentru că utilizarea informațiilor la momentul oportun asigură o mare parte a succesului afacerii.

CONCLUZII

Strategia unei întreprinderi se fundamentează în mod esențial pe informațiile degajate de situațiile financiare. Așa cum unele țări europene au impus creșterea importanței raportării financiare, dar și a comunicării rilor financiare, ar fi extrem de util și în România să se impună creșterea calității informaționale a comunicării financiare obligatorii pentru a proteja utilizatorii, dar și pentru a contura un comportament responsabil și social al managementului.

Situațiile financiare trebuie să prezinte informațiile despre indicatorii economico-financiarți ținând cont și de factorii interni și externi care îi influențează, pentru a reprezenta o comunicare financiară eficientă.

Locul privilegiat al informației contabile în cadrul sistemului informațional al întreprinderii este oferit acesteia de faptul existenței unui număr foarte mare de utilizatori ai informației de factură contabilă, chiar dacă nu toate informațiile produse în interiorul întreprinderii în urma prelucrării documentelor întocmite ca urmare a participării la diverse tranzacții economico-financiare le sunt disponibile.

Managerii, administratorii societăților sunt răspunzători în primul rând pentru respectarea principiilor contabile impuse de diverse organisme normalizatoare. Pentru a asigura conformitatea cu acestea a situațiilor

financiare realizate în cadrul companiilor pe care le reprezintă, acestea pot angaja auditori independenți pentru a le examina situațiile financiare.

Din studiul de caz realizat am observat cum influențează informațiile brute preluate din situațiile financiare ale societăților românești analiza previzională. Denaturarea rezultatelor din cauza neincluzerii în analiză a celor mai semnificativi factori de influență accentuează efectul limitelor informațiilor asupra analizei de previziune, activitate indispensabilă la nivelul managementului în stabilirea strategiilor și luarea celor mai bune și corecte decizii pentru viitorul economic al întreprinderii conduse.

Prezentarea informațiilor la cost istoric și nu la valoarea reală a activelor și datoriilor, aplicarea exacerbată a raționamentului profesional în elaborarea situațiilor financiare, influența fiscalității asupra gradului de corectitudine a informațiilor contabile prezentate, dar și alte exemple, transformă situațiile financiare într-un cerc vicios de limite informaționale, care periclitează în final nivelul de dezvoltare al întreprinderii în primă fază și a mediului economic în general ulterior. Efectele sunt de multe ori ireversibile, acesta fiind principalul motiv pentru care trebuie să se ia măsuri pentru a asigura transparența informațiilor, evaluarea elementelor bilanțiere la valoarea reală, prezentarea elementelor nonfinanciare pentru a mări spectrul de informații pus la dispoziția utilizatorilor, dar și includerea indicatorilor macroeconomici sau regionali relevanți pentru afacere în cadrul prezentării și analizei rezultatelor obținute în perioada de timp stabilită.

Punerea în practică a soluțiilor de diminuare a limitelor informaționale ale situațiilor financiare va contribui la diminuarea lacunelor și a nesiguranțelor referitoare la acuratețea informațiilor prezentate. În studiile viitoare vom identifica gradul de influență al detaliilor informațiilor economico-financiare asupra activității de previzionare, dar și care sunt variabilele semnificative ce ar trebui cuprinse în corelație cu indicatorii financiari existenți în rapoartele financiare pentru a crește gradul de înțelegere a activității societății și nivelul de comparare a informațiilor în timp și spațiu.

Referințe

Articole

- [1] Berheci, M. (2005/2006). Obiectivele situațiilor financiare, limitele și căile de îmbunătățire a conținutului acestora. *Analele științifice ale Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași*.

Cărți

Bhattacharyya, D. (2011). *Financial Statement Analysis*. New Delhi: Dorling Kinderley.

- [1] Colasse, B. (2011). *Introducere în contabilitate*. (N. Tabără, Trad.) Iași: Tipo Moldova.
- [2] Feleaș, N. (1996). *Controverse contabile*. București: Economica.
- [3] Hampton, J. (1977). *Financial Decision Making. Concept, Problems and Cases*. New Delhi: Prentice Hall.
- [4] Horomnea, E. (2012). *Dimensiuni științifice, sociale și spirituale în contabilitate* (ed. a III-a). Iași: Tipo Moldova.
- [5] Rao, P. M. (2011). *Financial Statement Analysis and Reporting*. New Delhi: PHI Learning Private Limited.
- [6] Sihna, G. (2009). *Financial Statement Analysis*. New Delhi: PHI Learning Private Limited.
- [7] Tabără, N. (2006). *Modernizarea contabilității și controlului de gestiune*. Iași: Tipografia Moldova.

Alte surse

- [1] Bănilă, S. M. (2012). www.manager.ro.
- [2] Ghenea, M. (2012), [Interviu].
- [3] Johar, G. [Interviu].

Legi

- [1] *** Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.3055 din 29 octombrie 2009 publicat în Monitorul Oficial nr.766 bis din 10 noiembrie 2009, modificat și actualizat.

Biografie

În calitate de doctorand al colii Doctorale de Economie din cadrul Universității *Alexandru Ioan Cuza* din Iași am acordat o deosebită atenție cercetării în domeniului contabilității, prin analiza mediului financiar din perspectiva financiar-contabilă. Lucrările publicate până în prezent demonstrează preocupările academice în această direcție, susținând parcursul științific. Rezultatele cercetării se doresc a fi de impact pentru practica economică în special, dar și pentru dezvoltarea domeniului din punct de vedere teoretic.

Adresa electronică de corespondență este aelolya@yahoo.com.

Tabele

Tabelul nr. 1
Valorile previzionale ale cifrei de afaceri i a capitalurilor proprii pentru perioada 2011-2010

Anul de previziune	Cifra de afaceri previzionat	Capitaluri proprii previzionate
2011	83,239,942.19 lei	5,687,782.63 lei
2012	92,098,045.09 lei	6,296,514.79 lei
2013	100,956,147.99 lei	6,905,246.94 lei
2014	109,814,250.89 lei	7,513,979.09 lei
2015	118,672,353.79 lei	8,122,711.24 lei
2016	127,530,456.69 lei	8,731,443.39 lei
2017	136,388,559.59 lei	9,340,175.55 lei
2018	145,246,662.49 lei	9,948,907.70 lei
2019	154,104,765.39 lei	10,557,639.85 lei
2020	162,962,868.29 lei	11,166,372.00 lei

Tabelul nr. 2
Model Statistics pentru previziunea cifrei de afaceri i potrivirea modelului ARIMA

Model	Number of Predictors	Model Fit statistics	Ljung-Box Q(18)			Number of Outliers
		Stationary R-squared	Statistics	DF	Sig.	
Media CA pe an-Model_1	1	.708	.	0	.	0

Tabelul nr. 3
Model Statistics pentru previziunea capitalurile proprii i potrivirea modelului ARIMA

Model	Number of Predictors	Model Fit statistics	Ljung-Box Q(18)			Number of Outliers
		Stationary R-squared	Statistics	DF	Sig.	
Media capitalurilor proprii pe an-Model_1	1	.852	.	0	.	0

Figuri

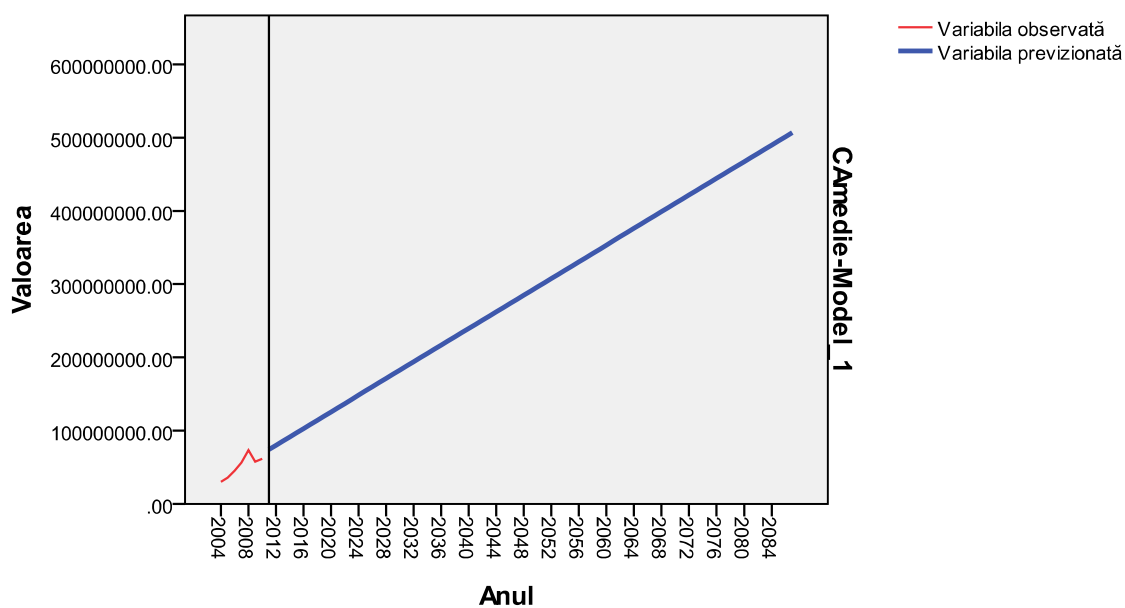

Figura nr. 1 Reprezentarea grafic a cifrei de afaceri previzionate

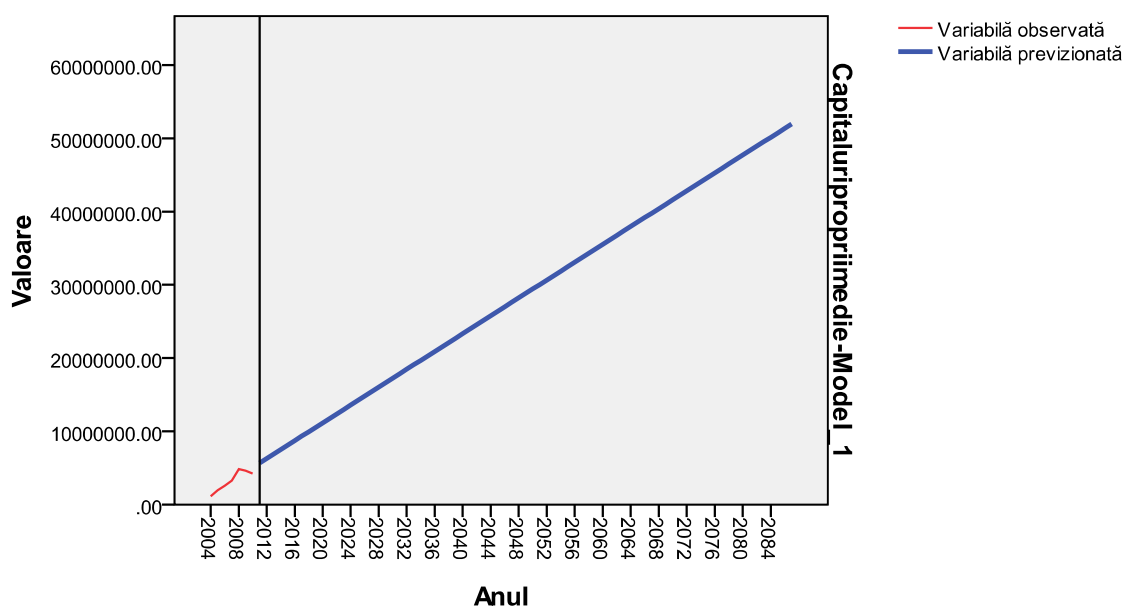

Figura nr. 2 Reprezentarea grafic a capitaluri proprii previzionate